

Násilie nie je možné ničím ospravedlniť

Bratislava, 22. máj 2025 – Poslednou premiérou divadelnej sezóny 2024 / 2025 Divadla Pavla Országha Hviezdoslava bude uvedenie inscenácie **Noc v Istanbulu**, ktorá upozorňuje na tému násilia páchaného na ženách. Diváci DPOH si ju budú môcť pozrieť od **23. mája**. Autormi hry sú Kristián Lazarčík a Alžbeta Vrzgula. *Noc v Istanbulu* je dramatickým debutom Kristiána Lazarčíka, inšpirovaný jeho oceňovanou poviedkou *Zrazenina*.

Mladá autorka / **Mária Ševčíková** / prichádza do Istanbulu. Do mesta tisíc a jednej noci. Chce konečne dopísať príbeh. Odhodlala sa, kúpila si letenku, zbalila si kufre a je tu. Chce mať čas na písanie. Čas na to, aby si upratala v hlave. Aby utiekla pred mužmi, myšlienkami, pred sebou. Sedí pri mori a príliv a odliv určujú jej život. Muži, psy, plavčíci. Cíti sa ako suka. Zvládne aportovať? Bude bitá? Alebo je násilie na psoch a ženách neprípustné? Koho chránia medzinárodné dohovory? Dokážeme ich akceptovať? A žiť? Noci v Istanbulu sú dlhé a horúce. Čaká tam skutočná láska?

V réžii **Alžbety Vrzguly** diváci uvidia **Máriu Ševčíkovú, Filipa Pavuka, Petra Tilajčíka** a **Braňa Mosného**.

<https://www.youtube.com/watch?v=c3-3HEmaxq4>

Počas dovolenky, ktorá pre mladú ženu znamená únik pred realitou, je jej súkromný intímny príbeh konfrontovaný s verejným diskurzom. V príbehu sa nenápadne pretínajú dve línie a vtiahujú divákov do problematickej spoločenskej témy, ktorá buble pod povrchom rovnako na Slovensku ako aj v globálnom svete. Spoločenská a mocenská neochota zastaviť natlakovaný hrniec má však nedozerané následky pre ľudí ocitajúcich sa v neľahkých životných situáciách. Príbeh hlavnej postavy je príbehom všetkých žien a mužov, ktorí sú obeťami bludných a zacyklených násilníckych vzťahov. Inscenácia *Noc v Istanbulu* otvára v slovenskom divadle problém, pred ktorým spoločnosť uteká, vyhýba sa mu, prípadne ho popiera. A ako toto všetko súvisí s hlavnou hrdinkou hry *Noc v Istanbulu*? Tuší vôbec ona, že Istanbul, kam prichádza vypísať sa zo svojej minulosti a z neúspešných vzťahov, je miestom, kde Rada Európy prijala dokument *Istanbulský dohovor*, ktorý hovorí o prevencii rodovo

Sídlo:
Divadlo P. O. Hviezdoslava
Laurinská č. 20
811 01 Bratislava

Korešpondenčná adresa:
Divadlo P. O. Hviezdoslava
Gorkého 478/17
811 01 Bratislava

d poh@d poh.sk

www.dpoh.sk

podmieneneho násilia?

„Noc v Istanbule vnímam ako empatickú podanú ruku všetkým, ktorí si ubližujú a nechávajú ubližovať, pretože z rôznych príčin presvedčili samých seba, že viac si nezaslúžia, že „láska je úsilie a láska je obeta“. Zároveň je poukázanie na paradox, v ktorom sa naša idylická, „prostá, ale nie zlá“ slovenská dedina stala miestom, kde sú tie najdôležitejšie nehmotné statky ako ľudská dôstojnosť a bezpečie ohrozované politikárčením, bojom o moc a to často aj pod záštitou lásky k blížnemu a „hodnot“. Verím, že sa inscenácia stretne s publikom, pre ktoré sú tradičnými hodnotami ľudské práva. Aj my tu, v tejto dedine, totiž sme,“ hovorí režisérka a spoluautorka hry *Noc v Istanbule* **Alžbeta Vrzgula**.

Dohovor Rady Európy o predchádzaní násiliu na ženách a domácejmu násiliu a boji proti nim, podľa mesta prijatia, nazývaný aj ako Istanbulský dohovor, považuje násilie na ženách za porušovanie ľudských práv a za formu diskriminácie. Dokument uznáva existenciu skupiny žien a dievčat, ktoré sú často vystavené väčšej hrozbe násilia, a upozorňuje na nevyhnutnosť zabezpečiť im prostriedky pre ich špecifické potreby. Okrem toho vyzýva štáty k tomu, aby Dohovor uplatňovali aj na ostatné obeť domáceho násilia, ako napríklad na mužov, deti a staršie osoby.

Dohovor je dôležitý a významný ľudskoprávny nástroj, pri ktorom vládne zhoda naprieč štátmi Európskej únie. Ide o komplexný dokument, ktorý je zameraný na ochranu žien pred všetkými formami násilia. Jeho zámerom je predchádzať násiliu, zabraňovať mu a stíhať agresorov. Slovensko podpísalo dohovor v roku 2011, čím sa zaviazalo k jeho ratifikácii. V roku 2020 však svoj podpis pod dohovorom stiahlo a NR SR rozhodla, že Slovensko nebude v procese ratifikácie pokračovať. Slovensko je jednou zo šiestich krajín Európskej únie, ktoré dohovor neratifikovali.

„Inscenácia Noc v Istanbule hovorí o ťažkej téme, ale robí to spôsobom, ktorý je atraktívny a formálne blízky mladému divákovi. Verím, že je dôležité, aby mladí muži pochopili a precítili nutnosť zmeny. V myslení, v prístupe, vo vnímaní žien i rodovo podmieneného násilia. Aby nereprodukovali vzorce správania, ktoré získali v rodinách a utvrdzovali ich výchovou a kontaktom so školami a inštitúciami. Vzorce správania, ktoré sú rovnako ustálené a reprezentujú ich nielen muži, ale i ženy. Matky, ktoré majú odlišný prístup k dcéram ako k synom, staré matky i všetky ženy, ktoré pohrdajú feminizmom a rovnými príležitosťami a šancami ako niečím chorým, zvráteným, alebo len nepotrebným. Mladé, inteligentné, talentované ženy ako Alžbeta Vrzgula a celý jej skvelý team majú šancu tieto predsudky zmeniť. Verím, že svet, ktorý vytvorí táto generácia bude spravodlivejší a menej agresívny. Ak ho bude mať v rukách a svet si pre seba neukradnú bojovníci za „tradičné hodnoty“, pre ktorých tvrdá ruka, pocit moci a dogmatizmus sú tými skutočnými istotami. Prajem inscenácii, aby si našla diváčky a divákov, ktorí v divadle nehľadajú len zábavu,“ pokračuje riaditeľka DPOH **Valeria Schulczová**.

Krajina, ktorej chýba empatia

V Európskej únii má so sexuálnym, fyzickým násilím, domácim násilím skúsenosť každá piata žena nad pätnásť rokov. Štáty, ktoré Dohovor prijali a pre ktoré sa stal záväzným dokumentom dokážu na násilie efektívne reagovať. Vďaka jeho prijatiu môžu napríklad budovať krízové centrá, ktoré poskytujú týraným ženám azyl, zavádzajú bezplatné linky pomoci, poskytujú psychologické

Sídlo:
Divadlo P. O. Hviezdoslava
Laurinská č. 20
811 01 Bratislava

Korešpondenčná adresa:
Divadlo P. O. Hviezdoslava
Gorkého 478/17
811 01 Bratislava

dpoh@dpoh.sk

www.dpoh.sk

poradenstvo a lekársku starostlivosť. Poskytujú ochranu. Vďaka jeho prijatiu získavajú štáty skutočné nástroje na to, aby ženy, dievčatá a ďalšie osoby, ktoré sú vystavené násiliu ochránili. Zopár štátov Európskej únie, vrátane Slovenska Dohovor odmieta prijať. Namiesto skutočnej pomoci svojim občanom roztáča nezmyselnú špirálu dezinformácií a falošných obvinení o tom, že Dohovor ohrozuje „tradičnú“ rodinu a obsahuje nebezpečný skrytý obsah, pričom k ženám vystaveným násiliu pristupuje s absolútnou ľahostajnosťou, čoho dôkazom sú nielen medializované prípady zavraždených obetí ale aj tých, ktoré trpia v tichosti, pretože vedia, že zákon je na strane agresora a žiadať políciu o pomoc nemá žiaden zmysel. Prijatím Istanbulskeho dohovoru by sa Slovensko zaradilo medzi vyspelé krajiny Európy, ktorým záleží na tom, aby predchádzali násiliu, aby boli obeť chránené a agresori odradení, či potrestaní. Obetiam však ukazuje chrbát nielen jeho neprijatím, ale aj nadprácou pri zmene zákona o neziskových organizáciách.

„Inscenácia Noc v Istanbule otvára v slovenskom divadle problém, pred ktorým spoločnosť uteká, vyhýba sa mu, prípadne ho popiera. Nedávno medializovaný prípad Gisèle Pelicot, ktorý otriasol verejnosťou, je symbolom nášho sveta – sveta, v ktorom ženský hlas ostáva stále nevypočutý. Pred sedemnástimi rokmi vznikol dokument Istanbulskeho dohovoru. Prešli už takmer dve desaťročia a vo svetovom divadle šokuje inscenácia brazílskej performerky Carolyny Bianchi s témou femicídy. Mnohí z nás sa ocitajú v podobných situáciách vo vlastných vzťahoch a priznanie nie je samozrejmosťou, skôr naopak. Priznanie bolí, ťaží a zahanbuje, a to aj z dôvodu tabuizovania násilia páchaného na ženách a iných slabších skupinách obyvateľstva. Inscenácia Noc v Istanbule patrí k viachlasom, ktoré kričia: Už dosť! O násilí na človeku, žene/mužovi, či už fyzickom alebo psychickom hovorme nahlas, kričme, bojujme, aby sa nedialo, aby sme boli pred ním chránení,“ uzatvára dramaturgička **Dáša Čiripová**.

Prečo vzniklo okolo Istanbulskeho dohovoru toľko rozruchu a dezinterpretácií? Boja sa ľudia na Slovensku prívlastku Istanbulskej alebo nesúhlasia so samotným obsahom? Čo je Istanbulskej dohovor alebo inak Dohovor Rady Európy o predchádzaní násiliu na ženách a domácomu násiliu a o boji proti nemu. Prečo sa Slovensko bráni podpisu tohto dokumentu a tým ochrane žien a dievčat pred násilím a čomu by podpis dohovoru mohol zabrániť a ako by pomohol ohrozeným ženám a dievčatám? Na otázky **Michaela Szatmaryho** v najnovšej časti Divadelného Podcastu Országh Hviezdoslav odpovedali psychologička a riaditeľka bezpečného ženského domu Brána do života **Judita Majerová** a dramaturgička inscenácie Noc v Istanbule **Dáša Čiripová**.

<https://www.youtube.com/watch?v=ctAM0I-2P4M>

Šiesta premiéra tretej divadelnej sezóny DPOH.

Vstupenky Noc v Istanbule: <https://dpoh.sk/inscenacia/noc-v-istanbule/>

Sídlo:
Divadlo P. O. Hviezdoslava
Laurinská č. 20
811 01 Bratislava

Korešpondenčná adresa:
Divadlo P. O. Hviezdoslava
Gorkého 478/17
811 01 Bratislava

dpoh@dpoh.sk

www.dpoh.sk

Autori Kristián Lazarčík a Alžbeta Vrzgula **Réžia** Alžbeta Vrzgula **Dramaturgia** Dáša Čiripová, Tereza Hladká **Scéna a kostýmy** Alžbeta Kutliaková **Hudba** Miloš Bulík, Kristína Smetanová **Hrajú** Mária Ševčíková, Filip Pavuk, Peter Tilajčík, Braňo Mosný

Inscenácia vznikla v koprodukcii s nezriaďovaným divadlom Uhol_92.

Premiéra: 23. máj 2025

Repertoár Divadla P.O. Hviezdoslava: <https://dpoh.sk/repertoar/>

Online predaj vstupeniek na predstavenia: <https://vstupenky.dpoh.sk/>

Pokladnica Divadla P.O. Hviezdoslava – Kiosk DPOH: Laurinská 20, Bratislava

Pondelok až nedeľa od 8.30 do 19.00 a vždy hodinu pred predstavením.

www.dpoh.sk / [FB/IG](#) – DPOH

Mediálni partneri:

aktuality.sk

KOKTEJL S I T A . t a s r .

[CITYLIFE.SK](https://www.citylife.sk)

[in.ba](https://www.in.ba)

[see&go](https://www.seego.sk)